

Förslag

1984/85: 7

Riksdagens revisorers förslag angående nämnden för fartygskreditgarantier

1984-11-08

Till riksdagen

1 Sammanfattning

Riksdagens revisorer har granskat den roll nämnden för fartygskreditgarantier (FKN) har när det gäller statligt stöd till svenska varvs- och rederiföretag. Granskningen har inriktats på de institutionella formerna för stödverksamheten. FKN:s bevakning av utvecklingen inom sitt verksamhetsområde samt handläggning och uppföljning av enskilda stödärenden.

Riksdagens revisorer föreslår

- att organisationsformen för stöd till varv och rederier skall ses över i samband med statsmakternas överväganden om stödets fortsatta inriktning. Målet för en sådan översyn bör vara att besluten i stödärenden samlas till en myndighet.
- att FKN:s information om praxis i stödärenden skall intensifieras.
- att redovisningen till riksdagen om utvecklingen för de statliga fartygskreditgarantierna och om de därmed förenade riskerna skall byggas ut samt
- att arbetet med att utveckla ett datorbaserat informationssystem till stöd för riskbevakning och löpande ärendehandläggning inom FKN:s ansvarsområde skall påskyndas.

2 Genomförd granskning

2.1 Bakgrund

Riksdagens revisorer har mot bakgrunden av dels stödverksamhetens omfattning och organisation, dels att viss kritik riktats mot handläggningen av statligt stöd till varv och rederier granskat FKN:s roll i denna verksamhet. Granskningen har omfattat tre huvudområden. Dessa är de institutionella formerna för stödverksamheten, FKN:s bevakning av utvecklingen inom sitt verksamhetsområde samt handläggning och uppföljning av enskilda stödärenden.

Som ett led i granskningen har upprättats en rapport med titeln Näm-

den för fartygskreditgarantier (1983/84: 5). Yttranden över rapporten har avgetts av elva remissinstanser. En sammanfattning av rapporten och remissvaren är som *bilaga* fogad till denna skrivelse.

2.2 Granskningsresultatet

Ett tiotal organ deltar i olika utsträckning vid administrationen av det statliga stödet till varv och rederier. Mellan fyra av dem – riksgäldskontoret (RGK), FKN, AB Svensk Exportkredit (SEK) och Svenska Skeppshypotekskassan råder ett nära funktionellt samband vid stödadministrationen. I fråga om fartygskreditgarantier delas beslutsansvaret mellan FKN och RGK. FKN beslutar om garantiutfästelse medan RGK avgör om statlig garanti skall utfärdas. Vid statsgaranterande lån med statlig räntesubvention tillkommer SEK som beslutar om räntestöd vid fartygsexport och som jämsides med Skeppshypotekskassan svarar för finansieringen av ifrågavarande lån. Denna beslutsordning innebär risk för dubbelarbete och den ökar osäkerheten hos de stödsökande om det slutliga utfallet av ärendena. Detta förhållande uppges bl.a. ha försvårat företagens kundkontakter. Den påtalade osäkerheten förstärks ytterligare av det förhållandet att de stödsökande uppfattar rådande praxis i stödärenden som oklar.

Granskningen har också visat på vissa brister i informationen till bl.a. riksdagen om utvecklingen för de statliga fartygskreditgarantierna och om de med garantigivningen förenade riskerna. Dessa brister avser såväl stödverksamheten i stort som uppföljningen av enskilda ärenden.

Handläggningstiderna för ärenden om kreditgarantier har under senare år minskat och de kan numera bedömas vara i stort sett godtagbara. Ärendebalansens utveckling har också varit positiv.

De i granskningsrapporten framförda förslagen framgår av bilagan till denna skrivelse.

3 Revisorernas överväganden

3.1 Allmänt

Den svenska varvsindustrin har under det senaste decenniet genomgått radikala förändringar. Årsproduktionen har minskat från 2 à 2,5 milj. bruttoregisterton till knappt 300 000 bruttoregisterton. Sysselsättningen har minskat från ca 25 000 till ca 13 000 anställda och flera varv har lagts ned. Produktionen vid varven har samtidigt varit föremål för en genomgripande omläggning.

Denna utveckling har varit förenad med svåra omställningsproblem och staten har därför genom olika åtgärder medverkat till att underlätta den strukturella anpassningen inom varvsindustrin. Staten har genom ett omfattande finansiellt stöd bidragit till en rekonstruktion av varvsnäringen.

Samtliga storvarv är numera samlade till ett statligt ägt varvsföretag, Svenska Varv AB. Det statliga stödet till varv och rederier har även i övrigt uppgått till avsevärda belopp under senare år. Stöd har lämnats i form av bidrag, lån och garantier. Under perioden 1977/78–1983/84 har totalt ca 20 miljarder kr. anvisats över statsbudgeten för olika stödsatser. Till detta belopp kommer per den 30 juni 1984 utelöpande kreditgarantier på totalt ca 25 miljarder kr. och kvarstående avskrivningslån på sammanlagt 774 milj. kr.

Riksdagen beslutade under våren 1983 om en begränsning av varvsstödet (prop. 147, NU 55, rskr 383 och 384). Kvarvarande stödformer gäller längst t. o. m. utgången av år 1986. Riksdagen skall dessförinnan åter ta ställning till den fortsatta stödverksamheten.

Riksdagens revisorer har med denna återblick velat erinra om de genomgripande förändringar som ägt rum inom denna sektor av näringslivet under senare år.

3.2 De institutionella formerna för stödverksamheten

Riksdagens revisorer har kunnat konstatera att en alltmer omfattande organisation byggts upp kring stödet till varv och rederier. Ett tiotal institutioner är i dag på olika sätt engagerade i stödverksamheten. I flertalet fall är ansvars- och arbetsfördelningen klart avgränsad. Ett betydelsefullt undantag utgör emellertid handläggningen av statsgaranterade lån med statligt räntestöd. Handläggningen av denna typ av ärenden, som numera helt dominerar FKN:s befattning med statliga garantier, är uppdelad mellan FKN, RGK och SEK respektive Skeppshypotekskassan. Dessa organ svarar för skilda moment i beslutsprocessen och en ansökan om ett statsgaranterat lån kommer på detta sätt även i normalfallet att handläggas av inte mindre än tre olika beslutsinstanser. FKN beslutar enligt denna ordning om garantiutfästelse och om räntestöd vid svenska redares beställningar vid svenskt varv, medan SEK beslutar om räntestöd vid fartygsexport och tillsammans med Skeppshypotekskassan om finansiering. Först därefter tar RGK ställning till om den av FKN utlovade garantin kan utfärdas. Vid sidan av dessa normalrutiner kan både FKN och RGK hänskjuta ett ärende till regeringen för avgörande. FKN:s beslut kan i vissa fall överklagas hos regeringen och RGK:s beslut kan överklagas hos riksdagens besvärdsnämnd.

Revisorerna finner den tillämpade beslutsordningen vid handläggning av ärenden om statsgaranterade lån med räntestöd liksom den därvid gällande besvärnsordningen vara väl omständlig. Av såväl revisorernas granskningsrapport som av remissyttrandena över denna framgår att rådande uppdelning av beslutsansvaret leder till både dubbelarbete och till ökad osäkerhet hos de stödsökande om det slutliga utfallet av ansökningsärendena. Det splittrade ansvaret för stödverksamheten kan på så sätt

t. o. m. få den effekten att syftet med stödätgarderna urholkas. Revisorerna anser mot denna bakgrund och med hänvisning till vad revisorerna i det föregående anført om utvecklingen under senare år på stödområdet att det är motiverat att nu åter se över organisationsformen för stödet till varv och rederier. Stödorganisationens uppbyggnad och stödets utformning hänger givetvis nära samman. Det nuvarande stödet till varv och rederier är endast temporärt. Revisorerna föreslår därför att den nu förordade översynen skall samordnas med utredningsarbetet inför statsmakternas beslut om stödets framtida utformning och inriktning. Målet för denna översyn skall vara att undersöka möjligheterna att samla besluten i samtliga stödärenden till en myndighet. Därvid skall i första hand klarläggas om besluten i de ärendetyper där i dag olika myndigheter delar beslutsansvaret kan läggas till en ensamt ansvarig myndighet. På så sätt skulle bättre förutsättningar skapas för att undanröja den dokumenterade osäkerhet som nu råder hos de stödsökande om den slutliga utgången av de stödärenden som handläggs av flera beslutsinstanser. Samtidigt förbättras genom en sådan organisatorisk reform också förutsättningarna att komma till rätta med det alltjämt kvarstående dubbelarbetet i stödhanteringen.

3.3 Information om praxis i stödärenden

Revisorerna har uppmärksammat att det jämsides med den påtalade osäkerhet om det slutliga utfallet av vissa stödärenden som är hänförlig till det delade beslutsansvaret vid vissa ärenden också föreligger en betydande oklarhet bland de stödsökande om den praxis som tillämpas vid handläggningen av stödärenden. FKN bedriver redan viss informationsverksamhet på detta område, men denna bedöms av remissinstanserna i övrigt som otillräcklig. Kraven på förbättrad information avser dels allmän information i form av en mer systematiserad sammanställning över aktuella tillämpningsanvisningar och över s.k. praxisbildande stödfall, dels information i de enskilda fallen i form av underhandsbesked.

Riksdagens revisorer finner i likhet med flertalet remissinstanser att en sammanställning över tillämpningsanvisningar och praxisskapande stödfall snarast bör ställas samman. Den skillnad som föreligger mellan FKN och övriga remissorgan vid bedömningen av den hitintills bedrivna informationsverksamheten stryker enligt revisorernas mening under behovet av en närmare samverkan på detta område mellan FKN och de grupper som denna information är avsedd för.

När det gäller behovet av underhandsbesked till de stödsökande vid enskilda stödärenden gör revisorerna följande bedömning. Såväl den föreslagna organisationsöversynen som den förordade uppstramningen av informationsverksamheten vid FKN innebär en avsevärd förbättring av informationsläget. Redan genom dessa åtgärder kan de påtalade olägenheterna i form av osäkerhet och oklarhet om rådande praxis och om ären-

denas slutbehandling inte i oväsentlig grad undanröjas. Ytterligare förbättringar i informationen mellan FKN och övriga parter i denna stödverksamhet är givetvis angelägna. Revisorerna är emellertid inte beredda att nu förorda en ordning med underhandsbesked om detta skulle innebära att beslut om sådana för staten formellt bindande förpliktelser fortsättningsvis kom att grundas på ett mindre fullständigt bedömningsmaterial. Frågan om underhandsbesked bör tas upp vid den av revisorerna förordade organisationsöversynen.

3.4 Redovisning av fartygskreditgarantier m. m.

Omfattningen av de statliga kreditgarantierna till varv och rederier redovisas för riksdagen två gånger per år i dels finansplanen, dels den reviderade finansplanen. Dessa kreditgarantier uppgick den 30 juni 1984 till ca 25 miljarder kr. I denna redovisning till riksdagen ingår emellertid inte någon bedömning av de risker som är förenade med garantiverksamheten.

I 1983 års varvsproposition (1982/83: 147) har dock lämnats en redovisning över det beräknade säkerhetsunderskottet (skillnaden mellan fartygets marknadsvärde och garanterat lånebelopp) för vissa av de utfärdade fartygskreditgarantierna räknat per den 30 juni 1982. Det framräknade säkerhetsunderskottet angavs i propositionen till 2000–2300 milj. kr. Denna redovisning var emellertid inte fullständig. Det totala säkerhetsunderskottet avseende garantier för lån till varv och rederier vid denna tidpunkt hade av FKN beräknats uppgå till inte mindre än 5400–6300 milj. kr. Skillnaden beror på att i det högre beloppet ingår även säkerhetsunderskott hänförliga till fartyg ägda av företag inom Svenska Varv-koncernen och av vissa rederier som bedömts som säkra betalare. Riksdagens revisorer anser att det med hänsyn till garantibeloppens storlek och till rådande förhållanden på fartygsmarknaden är synnerligen angeläget att riksdagen jämsides med uppgifterna om garantiverksamhetens omfattning får en regelbunden och mera rättvisande redovisning av de risker som är förenade med den statliga kreditgarantigivningen.

3.5 FKN:s bevakning av utvecklingen inom sitt verksamhetsområde

Omfattningen av de statliga fartygskreditgarantierna förutsätter en effektiv, kontinuerlig och systematisk uppföljning av såväl enskilda ärenden som av verksamheten totalt.

Med nuvarande registeruppläggning är emellertid den erforderliga uppföljningen av tidigare beslutade stödärenden och övergripande analyser av risk- och säkerhetsförhållanden både tids- och resurskrävande. FKN har därför tvingats prioritera handläggningen av nya stödärenden, som är mera akuta, framför den långsiktiga utrednings- och uppföljningsverksamheten.

FKN har själv uppmärksammat dessa problem och i en skrivelse till regeringen har nämnden föreslagit vissa åtgärder för att utveckla ett datori-

serat informationssystem. Ett sådant system skulle i framtiden kunna ligga till grund för en säkrare bedömning av de risker som är förenade med statliga garantiåtaganden och med andra stöd till varv och rederier. Det föreslagna informationssystemet skulle på så vis också kunna underlätta den av revisorerna efterlysta redovisningen av säkerhetsunderskott och riskexponering i garantiverksamheten. Det skulle även kunna skapa förutsättningar för en bättre framförhållning vid bevakningen av enskilda stödärenden.

Revisorerna konstaterar att formerna för uppföljning av äldre stödärenden och för bevakning av statens risk vid stödgivningen måste effektiviseras. Det av FKN föreslagna datorbaserade informationssystemet synes kunna bli till värdefull hjälp för att på längre sikt lösa de med riskbevakningen förknippade problemen. Revisorerna anser därför att studierna avseende möjligheterna att utveckla ett sådant informationssystem skall påskyndas. Det bör dock strykas under att i avvaktan på att detta system kan utnyttjas i avsedd omfattning måste även nu tillämpade rutiner ses över. Revisorerna vill samtidigt framhålla att en förbättring av informationssystemet är en gemensam angelägenhet för de organ som deltar i stödbesluten och att det således ankommer på samtliga parter att aktivt samverka vid uppbyggnaden av detta informationssystem.

4 Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer revisorerna att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad revisorerna föreslagit angående

1. en översyn av organisationsformen för stöd till varv och rederier,
2. en förbättring av FKN:s information till de stödsökande om praxis i stödärenden,
3. en utökad redovisning till riksdagen om de statliga fartygskreditgarantiernas utveckling och de därmed förenade riskerna samt
4. arbetet med att utveckla ett datorbaserat informationssystem vid FKN.

Detta ärende har avgjorts av revisorerna i plenum. I beslutet har deltagit revisorerna Sture Palm (s), Bertil Jonasson (c), Hagar Normark (s), Ralf Lindström (s), Wiggo Komstedt (m), John Johnsson (s), Kjell Nilsson (s), Birgitta Rydle (m), Stig Josefson (c), Wivi-Anne Radesjö (s), Stig Alftin (s) och Olle Aulin (m).

Vid ärendets slutliga handläggning har vidare närvarit kanslichefen Göran Hagbergh, byråchefen Rolf Jensen och revisionsdirektören Lars-G. Dahlborn (föredragande).

På riksdagens revisorers vägnar

STURE PALM

Lars-G. Dahlborn

RIKSDAGENS REVISORER

1984-10-24

Dnr 1981: 27

Sammanfattning av rapport 1983/84: 5 om nämnden för fartygskreditgarantier och de remissyttranden som avgetts över den**1 Rapporten****1.1 Bakgrund och syfte**

Nämnden för fartygskreditgarantier (FKN) är central förvaltningsmyndighet för frågor om statligt stöd till svenska varvs- och rederiföretag. FKN skall till industri- och kommunikationsdepartementen fortlöpande rapportera om förhållanden av betydelse för stödgivningen.

Det statliga stödet till varv och rederier har under senare år uppgått till avsevärda belopp. Under budgetåren 1977/78–1982/83 har utbetalats ca 20 miljarder kr. i stöd. Kreditgarantierna uppgick den 30 juni 1983 till ca 25 miljarder kr. De statliga stödåtgärderna administreras av ett tiotal institutioner. Stödet utgår i form av garantier, räntestöd, lån (inkl. avskrivningslån) samt stöd grundat på inlevererad sjömansskatt.

Riksdagens revisorer har mot bakgrunden av dels stödverksamhetens omfattning och organisation, dels att viss kritik riktats mot handläggningen av stödärenden granskat FKN:s roll i denna stödverksamhet. Granskningen har inriktats på tre huvudområden. Dessa är de institutionella formerna för stödverksamheten, FKN:s bevakning av utvecklingen inom sitt verksamhetsområde samt handläggning och uppföljning av enskilda stödärenden.

1.2 De institutionella formerna för stödverksamheten

Ett tiotal olika organ deltar i administrationen av det statliga stödet till varv och rederier. Bland de myndigheter som deltar i stödverksamheten kan i första hand nämnas FKN, riksgäldskontoret (RGK), länenämnden för den mindre skeppsfarten och nämnden för rederistöd. Kammarkollegiet och länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län medverkar vid utbetalning och förvaltning av stödmedel. Vid sidan av de statliga institutionerna kan framhållas AB Svensk Exportkredit (SEK) och Svenska Skeppshypotekskassan vilka för närvarande svarar för all finansiering av statssubventionerade krediter med statlig garanti.

Det icke-permanenta stödet, som under senare år uppgått till mer än 80% av det totala stödet, har handlagts inom regeringskansliet. FKN och

RGK kan i vissa fall hänskjuta ärenden till regeringen för prövning. I de fall det föreligger besvärsmått kan FKN:s beslut överklagas hos regeringen. RGK:s beslut kan överklagas hos riksdagens besvärsmått.

De stödformer som handläggs av statens lånenått för den mindre skeppsfarten och nåttnden för rederistöd är klart avgränsade från övriga stödformer. Detta är också förhållandet med de avskrivningslått som handläggs av FKN. Nått samordningsproblem har inte heller rapporterats.

Mellan FKN, RGK, SEK och Skeppshypotekskassan föreligger där- emot ett nära funktionellt samband vid handläggning av ärenden om kredit- garantier och räntestöd. FKN och RGK beslutar om garanti kan utgå. Arbetsfördelningen mellan FKN och RGK i garantiärenden kan i korthet sägas vara att FKN bedömer ärendena från ekonomisk synpunkt och sysselsättningssynpunkt medan RGK framför allt bevakar att villkoren för de lått som skall garanteras är godtagbara från statens synpunkt och att erforderliga säkerheter finns. FKN beslutar om garantiutfästelse. RGK beslutar om utfärdande av den slutliga garantin. Beslut om statlig räntesub- vention vid svenska redares beståttningar vid svenskt varv fattas av FKN. Motsvarande räntestöd vid fartygsexport beslutas av SEK. SEK och Skeppshypotekskassan svarar för finansieringen av de statsgaranterade lått.

En ansökan om statsgaranterat lått med statlig räntesubvention kommer på detta sätt att handläggas av tre olika beslutsinstanser. Denna besluts- ordning innebär viss risk för dubbelarbete. Den skapar också viss osäker- het hos sökande som tidigare fått garantiutfästelse om slutlig garanti kom- mer att utfärdas. För att motverka riskerna för dubbelarbete har FKN och RGK i mars 1984 träffat ett preliminärt avtal som innebär att FKN i framtiden successivt skall följa upp besluten om utfästelse fram till den tidpunkt RGK skall utfärda själva garantin.

I rapporten om FKN har föreslagits att organisationsformerna för stödet till varv och rederier skall ses över. Målet för en sådan översyn bör bl.a. vara att besluten i stödärendena samlas till en myndighet. Det nyss nämnda avtalet mellan FKN och RGK framstår som ett steg i denna riktning. Frågan om stödverksamhetens organisation bör tas upp i sam- band med att statsmakterna tar ståttning till stödets framtida utformning och inriktning. Genom att nuvarande stödformer endast är temporära måste ett sådant beslut fattas senast före utgången av år 1986. Vid denna översyn bör man också pröva om det behövs skilda statliga garantisystem för fartygskrediter och för exportkrediter.

1.3 FKN:s bevakning av utvecklingen inom sitt verksamhetsområde

De statliga kreditgarantierna till varv och rederier har under senare år ökat snabbt. De uppgick den 30 juni 1983 till ca 25 miljarder kr.

Med hänsyn till garantibeloppens storlek och rådande förhållanden på fartygsmarknaden är det angeläget att riksdagen regelbundet informeras om garantiverksamhetens utveckling. Av den redovisning som numera årligen lämnas till riksdagen framgår garantivolymens utveckling. Utvecklingen avseende föreliggande säkerhetsunderskott (skillnaden mellan garanterade lån och värdet på lämnade panter) och statens riskexponering belyses däremot inte. En bedömning av riskmomenten förekommer emellertid redan i viss utsträckning på verksnivå, bl.a. vid EKN och FKN. Av bl.a. resurs- och tidsskäl har FKN inte kunnat bevaka denna utveckling kontinuerligt.

I 1983 års varvsproposition redovisades en bedömning av värdet av statens säkerheter i kreditgarantisystemet per den 30 juni 1982 i förhållande till det garanterade lånebeloppet. Marknadsvärdet på panterna underskred enligt dessa beräkningar lånebeloppet med 2 000–2 300 milj. kr. Riskanalysen hade utförts vid FKN. Det framräknade beloppet angavs med vissa reservationer hänförliga till svårigheterna att bestämma fartygsvärdena och till att en analys av betalningsförmågan hos samtliga de rederier som äger fartygen (primärt betalningsansvar) eller de varv som levererat dem (borgensansvar) inte hade varit möjlig att genomföra.

Den allvarligaste invändningen mot det redovisade beloppet torde emellertid vara att säkerhetsunderskott hänförliga till vissa fartyg som då tillhörde företag inom Svenska Varv-koncernen eller som ägdes av rederier bedömda som säkra betalare inte ingick i redovisningen. En fullständig redovisning hade dock ställts samman av FKN:s kansli. Det totala säkerhetsunderskottet uppgick enligt dessa beräkningar till 5 400–6 300 milj. kr. Analysen av statens riskexponering borde rimligtvis ha utgått från det kända totalvärdet på säkerhetsunderskottet. Att vissa befarade förluster kan komma att belasta Svenska Varv-koncernen i stället för kreditgarantisystemet är ur statsfinansiell synpunkt av underordnad betydelse. Det väsentliga i informationen är den riskexponering som staten totalt sett är utsatt för.

I rapporten har förordats att riksdagen får en mera fullständig och regelbunden redovisning av statens risker vid garantigivningen. Man bör därför i anslutning till den översyn av verksamheten med statliga garantier som RRV nyligen genomfört också låta utreda hur information kan lämnas om föreliggande säkerhetsunderskott och riskexponering i den statliga garantigivningen. Detta arbete bör bedrivas i nära samarbete med berörda myndigheter.

Granskningen har gett vid handen att formerna för uppföljning av äldre stödärenden och för bevakning av statens risk vid stödgivningen måste effektiviseras. Med nuvarande registeruppläggning är en allmän uppföljning av tidigare beslutade stödärenden och övergripande analyser av risk- och säkerhetsförhållanden både tids- och resurskrävande. FKN har under dessa omständigheter tvingats prioritera handläggningen av nya stödärenden.

den, som är mera akuta, framför den långsiktiga utrednings- och uppföljningsverksamheten.

FKN har själv uppmärksammat dessa problem och föreslagit vissa åtgärder för att utveckla ett datoriserat informationssystem. Ett sådant system förväntas kunna underlätta bedömningen av de risker som är förenade med statliga garantiåtaganden och med andra stöd till varv och rederier.

I granskningsrapporten har redovisats den bedömningen att det av FKN föreslagna datorbaserade informationssystemet synes kunna bli till värdefull hjälp för att på längre sikt lösa de med riskbevakningen förknippade problemen. Det är därför motiverat att studierna avseende möjligheterna att utveckla ett sådant informationssystem påskyndas. Det stryks dock under att i avvaktan på att detta system kan utnyttjas i avsedd omfattning måste även nu tillämpade rutiner ses över.

1.4 Handläggning och uppföljning av enskilda stödärenden

Granskningen av FKN har omfattat en kartläggning av handläggningstiderna för ärenden om kreditgarantier. Den företagna kartläggningen visar att den sammanlagda tiden för handläggning och expediering av garantiutfästelser har kunnat förkortas avsevärt genom att FKN numera ensamt beslutar om utfästelser. Den analys som företagits av ärendebalansens utveckling visar också på en klart positiv utveckling under de senaste åren.

Vid de intervjuer som företagits med personalen vid FKN har bl.a. föreslagits att man skall utnyttja rådande möjligheter att delegera ärenden om amorteringsansånd och om ägarbyten till nämndens utskott eller till chefen för nämndens kansli. Ett annat förslag syftar till ökad flexibilitet i arbetet och snabbare handläggningstid genom att ärendena skulle fördelas på handläggarna tidigare. Båda förslagen bör, enligt vad som anförts i granskningsrapporten, övervägas. Det senare förslaget, jämte vissa andra förslag som aktualiserats av personalen vid granskningen, kan lämpligen tas upp inom ramen för den löpande rationaliseringsverksamhet som det åligger varje myndighet att bedriva.

För att underlätta FKN:s arbete med att följa upp enskilda stödärenden föreslås i rapporten att FKN i ökad utsträckning bör utnyttja den allmänna uppgiftsskyldighet som mottagare av stöd har. Det kan övervägas om inte stödet i fler fall än tidigare skall förenas med skyldighet för stödmottagarna att till FKN regelbundet lämna uppgift av betydelse för bevakning av det enskilda stödärendet. Som exempel på ytterligare information som skulle kunna inhämtas från mottagarna av statligt stöd på detta sätt kan nämnas redovisning över varvens eller rederiernas ekonomiska ställning eller över fartygens tekniska standard. Uppgifterna bör utarbetas eller bestyrkas av oberoende instans.

Företrädare för varv och rederier har påtalat den osäkerhet om praxis som förelegat vid handläggningen av vissa stödärenden. Denna osäkerhet

är hänförlig både till FKN:s beslut om utfästelse om garanti och till RGK:s beslut om att utfärda garanti. Det anses ha varit svårt att under hand få klara besked om praxis i stödärendena vilket uppges ha försvårat företagens kundkontakter.

Granskningen har visat att ökad information om praxis är önskvärd. Olika vägar bör därvid prövas. Som ett led i detta arbete bör nu gällande tillämpningsanvisningar och allttjämt aktuella praxisbildande stödfall ställas samman till ledning för såväl de stödsökande som för handläggare vid FKN. FKN:s utåtriktade informationsverksamhet rörande praxis i stödärenden bör kunna ökas även i övrigt.

Beslut om garantiutfästelse kan i regel fattas först sedan kontrakt skrivits. Beslut om att utfärda garanti lämnas först sedan fartyget börjat byggas eller skall levereras. Det är en kostsam process för de stödsökandes del som föregår besluten i dessa frågor. För att bl. a. underlätta varvens kundkontakter bör därför övervägas om inte FKN på ett tidigare stadium i varvens förhandlingsprocess om fartygsbyggnadskontrakt kan ge underhandsbesked om garanti.

FKN leds av en styrelse som består av en ordförande, två vice ordförande och elva andra ledamöter. Personliga ersättare förekommer i flertalet fall.

I styrelsen (ordinarie ledamöter) ingår representanter för departementen (3), riksbanken (1), riksgäldskontoret (1) och svenska kreditinstitutioner i övrigt (6). Styrelsens ordförande är för närvarande generaldirektören för statens industriverk. De anställda inom de stödberättigade näringarna företräds genom en representant för Metallindustriarbetareförbundet. Slutligen ingår i styrelsen chefen för FKN:s kansli. Varven och rederierna har däremot inga representanter i FKN:s styrelse.

Antalet ledamöter i FKN:s styrelse uppgår till inte mindre än 14 jämte ersättare. En minskning av antalet ledamöter bör därför övervägas. Det kan sättas i fråga om det är erforderligt med tre företrädare från regeringskansliet (kommunikations-, finans- och industridepartementen). Affärsbankerna har under de senaste åren inte längre deltagit i finansieringen av statsstödda fartygskrediter. Omfattningen av deras nuvarande representation i styrelsen bör därför prövas.

Vid övervägandena om FKN:s styrelses framtida storlek och sammansättning bör frågan om inte varven och rederierna skall vara representerade i styrelsen tas upp.

1.5 Förslag

I granskningsrapporten framförda förslag kan sammanfattningsvis redovisas på följande sätt.

- Organisationsformen för stöd till varv och rederier bör ses över inför statsmakternas beslut om stödets fortsatta inriktning. Målet för en så-

dan översyn bör bl.a. vara att besluten i stödärendena samlas till en myndighet.

- Jämsides med redovisningen av garantibeloppens storlek bör riksdagen också informeras om föreliggande säkerhetsunderskott avseende utfärdade garantier.
- Studierna avseende möjligheterna att utveckla ett datorbaserat informationssystem till stöd för riskbevakning och löpande ärendehandläggning bör påskyndas.
- Lämpligheten att i ökad utsträckning utnyttja rådande delegeringsmöjligheter vid ärenden angående yttranden till RGK om amorteringsanslånd och ägarbyten bör övervägas.
- Möjligheterna att uppnå en snabbare handläggning genom ändrade principer för den interna ärendefördelningen bör prövas.
- Stöd bör i ökad utsträckning förenas med skyldighet för stödmottagarna att till FKN regelbundet lämna vissa uppgifter om förhållanden av betydelse för uppföljning av stödärendet.
- Utfärdade tillämpningsanvisningar och s.k. praxisbildande stödfall bör ställas samman till ledning för såväl stödsökande som för handläggare vid FKN.
- FKN:s utåtriktade informationsverksamhet rörande praxis i stödärenden bör ökas även i övrigt. Denna verksamhet skulle exempelvis kunna få formen av
 - fler informationsinriktade företagsbesök
 - intensifierad medverkan vid konferenser, redarträffar och andra aktiviteter som berör FKN:s verksamhetsområde.
- Möjligheterna bör övervägas om inte FKN på ett tidigare stadium i varvens förhandlingsprocess om fartygsbyggnadskontrakt borde kunna ge underhandsbesked om garanti bedöms kunna lämnas.
- En minskning av antalet ledamöter i FKN:s styrelse bör övervägas. Samtidigt bör frågan om inte varven och rederierna skall vara representerade i styrelsen tas upp.

2 Remissyttranden

Remissyttranden över rapporten 1983/84:5 Nämnden för fartygskreditgarantier har avgetts av sammanlagt tio myndigheter och organ. Dessa är riksgäldskontoret (RGK), lånenämnden för den mindre skeppsfarten, nämnden för fartygskreditgarantier (FKN), Landsorganisationen i Sverige (LO), AB Svensk Exportkredit (SEK), Svenska Bankföreningen, Svenska Skeppshypotekskassan (SHK), Sveriges Redareförening, Sveriges Varvsindustriförening och Tjänstemännens centralorganisation (TCO). Nämnden för rederistöd, Centralorganisationen SACO/SR och Svenska arbetsgivareföreningen har beretts tillfälle yttra sig men de har avstått. Chefen för exportkreditnämnden har inkommit med ett särskilt yttrande i ärendet.

2.1 Allmänna synpunkter på rapporten

Den av revisorerna framlagda rapporten om FKN har mött ett klart positivt gensvar från flertalet remissinstanser. Sveriges Redareförening finner rapporten särskilt värdefull för föreningen och dess medlemmar bl. a. därför att de på detta sätt för första gången presenteras en helhetsbild av verksamheten inom FKN. Sveriges Varvsindustriförening finner rapporten vara en bra utgångspunkt för en vidare diskussion om förenklad handläggning och beslutsgång i stödärenden.

Flera av remissinstanserna har begränsat sina överväganden till vissa av de aktualiserade frågeställningarna. I några av dessa fall har remissvaren kompletterats med ett mera allmänt ställningstagande till övriga synpunkter och förslag som framförts i rapporten. Lånenämnden för den mindre sjöfarten har sålunda bedömt de framförda förslagen och övervägandena vara väl grundade. SEK stöder helt revisorernas förslag. LO och TCO gör en samlad bedömning av rapportens förslag utan att gå in på de enskilda förslagspunkterna. TCO tillstyrker förslagen, vilka bedöms vara naturliga i förhållande till den befintliga verksamheten. LO, som funnit rapportens synpunkter på FKN:s effektivitet vara kritiska, konstaterar att det är LO:s erfarenhet att FKN:s arbete kan effektiviseras.

2.2 De institutionella formerna för stödverksamheten

Förslaget att se över organisationsformen för stöd till varv och rederier får starkt stöd av flertalet remissorgan. Särskilt har behovet av att samla besluten i stödärenden till en myndighet strukits under.

SEK, som i likhet med SHK deltar i handläggningen av ärenden om statsgaranterade lån med statlig räntesubvention, har framhållit att det är av synnerlig vikt att beslutsfattandet i stödärenden samlas hos en myndighet. SHK har med hänvisning till förekomsten av dubbelarbete samt oklarheter för de sökande om vilken myndighet som de skall vända sig till strukit under vikten av att, i enlighet med förslaget, ärendeberedning och slutligt beslut om garanti samlas till en myndighet.

Sveriges Varvsindustriförening ansluter sig till förslaget om en översyn av organisationsformen för stöd till varv och rederier. Av särskild vikt anser föreningen det vara att ett samlat beslut delges varv och rederier innehållande samtliga de villkor som ställs på köpare och säljare. Som nu är fallet kan varv/rederi ända fram till tidpunkten för leverans eller lyft av refinansieringslån ställas inför nya villkor vilka kan vara svåra eller omöjliga att uppfylla. En sådan samordning bör självfallet också avse beslut i frågor om amorteringsansånd, säkerhetsförändringar och ägarbyten anser Varvsindustriföreningen som även poängterar de positiva effekter en sådan organisationsform skulle ha på handläggningstidernas längd.

Sveriges Redareförening framhåller i sitt yttrande att den fullt ut kan bekräfta rapportens slutsatser att ärenden fördröjts och att osäkerhet skapats genom att flera olika instanser administrerar aktuella stödåtgärder. Redareföreningen delar helt revisorernas uppfattning att målet för en översyn av organisationsformen för stöd till varv och rederier måste vara att besluten i stödärenden samlas till en enda myndighet med fullt ansvar för beslut, utfästelser och utfärdande av garantier samt för erforderlig uppföljning och bevakning. Föreningen ifrågasätter om en översyn med en sådan målsättning inte borde kunna genomföras tidigare än revisorerna föreslagit. Olägenheterna med flera beslutande organ har enligt Redareföreningens mening belysts så utförligt i revisorernas rapport att en översyn i denna del knappast skulle behöva ta särskilt lång tid i anspråk.

Svenska Bankföreningen och TCO är positiva till förslaget att göra en organisatorisk översyn av stödverksamheten enligt det framlagda förslaget. Bankföreningen framhåller dock att stödet är avsett att vara av övergående natur och varnar samtidigt för en institutionalisering och organisationsutbyggnad som leder till att stödet permanentas. TCO betonar för sin del vikten av att en organisatorisk översyn kopplas till den förestående prövningen av den totala verksamhetens utformning och inriktning.

Riksgäldsfullmäktige avvisar förslaget om en översyn av organisationsformen och anför att frågan om arbetsfördelningen mellan riksgäldskontoret och FKN har grundligt utretts (Ds I 1979:03 Handläggningen av varvsstöd m. m.) samt att förhållandena inte sedan dess har förändrats i så stor utsträckning att ytterligare utredningar för närvarande kan motiveras i denna del. Därtill kommer att samarbetet mellan riksgäldskontoret och FKN fungerar bra. Enligt fullmäktige bör det i stället ankomma på riksgäldskontoret och FKN att fortlöpande, på sätt som redan sker, granska och förfina gränsdragningen mellan de båda myndigheternas ansvarsområden i syfte att undvika eventuellt förekommande dubbelarbete.

FKN delar rapportens principiella inställning att en översyn kan vara av intresse för att utröna om verksamheten ytterligare skulle kunna rationaliseras. Nämnden kan dock inte helt ansluta sig till de anförda motiven för en sådan översyn. Enligt FKN är risken för dubbelarbete mellan RGK och FKN vid frågor om ny kreditgaranti numera måttlig. Däremot anser nämnden att dubbelarbete är påtagligt då det gäller ändringar (amorteringsansstånd, säkerhetsförändringar, ägarbyten etc.) i förhållanden som avser redan utelöpande kreditgarantier. Den i rapporten relaterade osäkerhet som kan föreligga hos sökande som fått utfästelse om garanti huruvida stöd kommer att utgå anser nämnden vara omotiverad. Om förutsättningarna för stödärendet inte väsentligt förändras från tidpunkten för utfästelsen till tidpunkten för utfärdande av kreditgaranti utgår stöd i enlighet med utfästelsen. FKN anser att om en översyn av stödverksamheten till varv och rederier skall göras bör den utgå från att nuvarande grundprincip bibehålls – innebärande att FKN utfärdar utfästelser om garantier och att RGK

utfärdar garantier. Därvid bör eftersträvas att så långt möjligt renodla den organisatoriska uppläggningsen och därmed minska risken för bl.a. dubbelarbete och splittrat eller oklart ansvar. FKN:s styrelse var inte enig i denna fråga. Minoriteten ansåg att en översyn av stödverksamheten borde omfatta alternativet att beslutsfattandet i stödärenden samlas hos en myndighet.

Endast SEK och Sveriges Varvsindustriförening kommer in på frågan om vilken myndighet som bör ha det samlade ansvaret för stödverksamheten. SEK finner det mest praktiskt och effektivt att denna myndighet blir RGK. Varvsindustriföreningen finner det i stället naturligt att ansvaret för samordningen förläggs till FKN.

2.3 FKN:s bevakning av utvecklingen inom sitt verksamhetsområde

Förslaget om en mera fullständig och regelbunden redovisning av statens risker vid garantier till varv och rederier får stöd eller lämnas utan erinran av de remissorgan som tagit upp denna fråga. FKN och Sveriges Varvsindustriförening har dock velat bemöta kritiken mot den riskanalys per den 30 juni 1982 som redovisas i 1983 års varvsproposition och som bidrog till kravet på en bättre redovisning av de risker som är förenade med garantiverksamheten. FKN stryker inledningsvis under skillnaden mellan säkerhetsunderskott i garantiverksamheten och faktisk riskexponering. Vid en beräkning av den senare måste också hänsyn tas till gäldenärens och borgensmännens förmåga att betala. Varvsindustriföreningen redovisar samma synsätt. FKN har emellertid inte resurser att genomföra sådana beräkningar. FKN vänder sig mot tanken att den risk som var hänförlig till Svenska Varv-koncernens fartygsförsäljningar och kundfordringar skulle ha ingått i den redovisade riskanalysen per den 30 juni 1982. FKN anför om detta bl.a. följande.

Den risk som åvilar Svenska Varv-koncernen på grund av dess kundengagemang – respektive reserver för att möta dessa risker – måste rimligen ingå i den översyn av och kapitaltillskott till Svenska Varv, som regerings- och riksdagsbehandlades våren 1983.

Nämnden hävdar att en dubbelräkning av riskbelastningen på statliga sektorn skulle uppkomma om också FKN skulle inkludera ifrågavarande risker inom Svenska Varv-koncernen vid eventuella beräkningar av statens riskexponering.

FKN framhåller dock att nämnden delar rapportens principiella uppfattning att det är angeläget att arbeta i riktning mot att en komplett riskanalys blir möjlig inom kreditgarantisystemet.

Förslaget att studierna avseende möjligheterna att utveckla ett datorbaserat informationssystem till stöd för riskbevakning och löpande ärendehantering skall påskyndas behandlas enbart av FKN och Svenska Bankföreningen. FKN ger förslaget sitt odelade stöd. Bankföreningen

anför beträffande FKN:s riskbevakning att nämnden bör ha en klar bild av den aktuella situationen. Detta innebär krav på att följa inte bara säkerheternas utveckling utan också kundernas/ägarnas allmänna ekonomiska situation liksom intäkts- och kostnadsförhållandena för företagets olika fartyg. Ett sådant underlag för en löpande riskbedömning bör i bearbetad form finnas tillgänglig för FKN:s styrelse, regeringen och riksdagen. Denna riskbevakning förutsätter enligt Bankföreningen att stödmottagarna lämnar vissa uppgifter som underlag för FKN:s uppföljning av stödärenden. Det är enligt Bankföreningens mening rimligt att ett stöd förenas med skyldighet för mottagarna att lämna uppgifter av betydelse för bevakningen. Bankföreningen ansluter sig därmed till rapportens förslag att stödet till varv och rederier i ökad utsträckning bör förenas med skyldighet för stödmottagarna att till FKN regelbundet lämna vissa uppgifter om förhållanden av betydelse för uppföljning av stödärendet. FKN anför i denna fråga att nämnden "på senare tid aktiverat denna punkt betydligt". Dessa åtgärder får enligt FKN ses i ett bredare perspektiv sammanhängande med möjligheterna att utveckla ett datorbaserat informationssystem.

Rapportens förslag om förbättrad information från FKN får starkt stöd från remissorganen. FKN hävdar dock att förslagen i stor utsträckning redan har genomförts. Detta gäller bl. a. förslaget att utfärdade tillämpningsanvisningar och s. k. praxisbildande stödfall bör ställas samman till ledning för såväl stödsökande som handläggare vid FKN. Denna uppfattning om den egna informationsverksamheten står emellertid i kontrast till vad övriga remissinstanser anfört. Redareföreningen har i anslutning till kommande handläggning av stödärenden velat uttryckligen bekräfta att klart behov föreligger inom näringen av en allmänt tillgänglig sammanställning över handläggande myndighets anvisningar och den praxis som tillämpas. Den osäkerhet som rått bland sökande företag i denna del har varit klart ogynnsam och svårigheter har förelegat för föreningen att få klarlägganden om praxis på viktiga punkter. Redareföreningen anser att den olägenhet som härigenom skapats omgående bör undanröjas. Varvsindustriföreningen anser det vara utomordentligt angeläget att tillämpningsanvisningar och s. k. praxisbildande stödfall ställs samman till ledning för såväl stödsökande som handläggare vid FKN. Även Bankföreningen anser detta vara väsentligt och framhåller som exempel den informationsverksamhet som bedrivs av SEK och exportkreditnämnden. SHK anser att det är angeläget från kundernas synpunkt att av FKN utfärdade tillämpningsanvisningar och praxis offentliggörs i större omfattning än vad som nu är fallet. Lånenämnden för den mindre sjöfarten anför liknande synpunkter.

Beträffande den utåtriktade informationsverksamheten i övrigt framhåller Redareföreningen de informativa kontakter som under senare år förekommit mellan företrädare för FKN och föreningen, men finner att kunskapen ute på fältet om normer för behandling av stödärenden otvivelaktigt skulle berikas om handläggande myndighet avsätter mera tid för

utåtriktad information. Varvsindustriföreningen har för sin del funnit anledning att mycket starkt framhålla behovet av information också till FKN. Ett ökat ansvar för FKN innebär enligt föreningen även ökade krav på nämndens kännedom om branschens villkor, t.ex. i fråga om marknadsutveckling, konkurrenssituation och om de betingelser under vilka affärsförhandlingar förs.

2.4 Handläggning av enskilda stödärenden m. m.

De remissinstanser som tagit upp frågan om tidsåtgången vid beslut i stödärenden har i överensstämmelse med vad som redovisats i rapporten kunnat konstatera att handläggningstiderna avsevärt förkortats under senare år. Både Redareföreningen och Varvsindustriföreningen framhåller dock att ytterligare framsteg bör kunna vinnas på detta område, bl. a. genom en samordning av stödbehandlingen till en myndighet. LO anser rent allmänt att FKN:s arbete kan effektiviseras.

FKN ställer sig positiv till förslaget att pröva dels lämpligheten av ökad delegering inom FKN vid vissa ärenden, dels ändrade principer för den interna ärendefördelningen. Nämnden anför att sådana överväganden nu görs bl. a. i samband med nämndens översyn av arbetsordningen och inom ramen för FKN:s kanslis interna rationaliserings- och utvecklingsarbete. Också Redareföreningen ansluter sig till dessa förslag. Föreningen anser i tillägg till förslaget om ökad delegering inom FKN att chefen för nämndens kansli bör få beslutanderätt i vissa ärenden om ägarbyten avseende tidigare beviljade garantier. FKN har i sitt yttrande över förslaget om en organisationsöversyn varit inne på liknande tankegångar. Bankföreningen pekar på att delegeringsmöjligheterna tidigare har utnyttjats framgångsrikt för att nedbringa handläggningstiderna och föreningen anser det vara väsentligt att även fortsättningsvis utnyttja dessa möjligheter.

Förslaget att överväga möjligheten om FKN inte på ett tidigare stadium i varvens förhandlingsprocess om fartygsbyggnadskontrakt borde kunna ge underhandsbesked om garanti bedöms kunna lämnas ses som angeläget av flertalet remissinstanser. FKN hävdar visserligen att den redan nu lämnar underhandsbesked i betydelsen informella besked om hur olika affärsuppläggningar kan tänkas utfalla ur stödsynpunkt. Det är enligt nämndens mening snarast regel att sökandena tar kontakt med nämndens kansli under pågående förhandlingar för att få sådant besked. Nämnden har enligt nuvarande ordning inte befogenhet att ge bindande underhandsbesked, och den är tveksam till en ändring därvidlag under hänvisning till de konsekvenser som nämnden bedömer detta skulle få för både de sökande och FKN. Såväl Redareföreningen och Varvsindustriföreningen som de båda finansinstituten SEK och SHK samt Svenska Bankföreningen anser emellertid att nuvarande förhållanden är otillfredsställande och vill ha en ändring till stånd.

Redareföreningen anför att den tidigare i olika sammanhang har påtalat de negativa effekterna av det faktum att utfästelser om garantier icke är bindande, utan kan ryggas vid ändrade förutsättningar, ett begrepp som icke närmare preciserats. Icke minst bland utländska bankförbindelser är en sådan icke bindande utfästelse av ringa värde och den osäkerhet som är förbunden med utfästelsen kan givetvis också leda till att finansiärer kräver tilläggssäkerheter eller reser andra krav som fördyrar den totala kostnaden för krediter.

Varvsindustriföreningen betonar att det är av synnerligen stor vikt att underhandsbesked om garanti kan lämnas. Denna kan om så erfordras kompletteras med uppgift om de riktlinjer som gäller för att ett slutligt godkännande skall kunna ges. Detta bör också gälla för större och mer komplicerade fartygsaffärer som ej kan täckas av tillämpningsanvisningar och praxis.

SEK föreslår i stället för underhandsbesked följande ordning:

1. Utfästelse om garanti skall kunna lämnas redan vid eller före inledande av kontraktsförhandlingar. Denna utfästelse bör vara försedd med villkor att garanti utfärdas på angivna villkor endast om förhållandena vid garantins utfärdande är oförändrade.
2. Bindande garanti utfärdas då kontraktet träder i kraft.

På detta sätt skulle enligt SEK förhandlingsläget underlättas för både säljare och köpare. Också den osäkerhet om praxis som förelegat vid handläggning av vissa stödärenden skulle minskas därigenom.

SHK fäster uppmärksamheten på det förhållandet att de av FKN lämnade utfästelserna inte är definitiva. Beställare av fartyg synes inte betrakta utfästelser som trovärdiga eftersom garantiutfärdande i enlighet med förordningstext kan vägras om förutsättningarna väsentligt ändrats. Vilka dessa förändringar är preciseras inte. Bestämmelsen urholkar därför värdet av garantiutfästelsen, hävdar SEK, som anser att det i vissa fall skulle vara möjligt att lösa problemet genom att kräva tilläggssäkerheter som villkor för utfärdande av garanti.

Bankföreningen anser att FKN:s princip att inte på förhand avge något slag av bindande förhandsbesked är otillfredsställande. FKN borde på detta område åtminstone i någon mån närma sig de system med under viss tid bindande utfästelser som tillämpas av SEK och exportkreditnämnden.

Yttrandena över rapportens förslag angående sammansättningen av FKN:s styrelse har i viss mån påverkats av att regeringen under remisstiden beslutat att från den 1 juli 1984 minska antalet ordinarie ledamöter i styrelsen från 14 till 10 och antalet ersättare från 9 till 4.

Remissinstanserna är positiva eller har inte haft något att erinra mot förslaget om en minskning av antalet ledamöter i styrelsen. Däremot föreligger olika uppfattningar om styrelsens sammansättning. Lånenämnden för den mindre skeppsarten anser att det är av betydelse att FKN:s

styrelse genom sin sammansättning har tillgång till expertis inom rederinäringen i bransch-, marknads- och kreditfrågor. SHK framhåller att den kompetens som finns hos rederinäringen bör komma FKN till del. Redareföreningen anser det vara berättigat att en representant för föreningen bereds plats i FKN:s styrelse. Svenska Bankföreningen hävdar att bankerna bör vara representerade med en ordinarie ledamot även i en antalsmässigt reducerad styrelse. LO anser emellertid det vara starkt tveksamt att ge redarna, FKN:s förhandlingsmotpart, representation i styrelsen. Det är i stället önskvärt att säkra huvudmannens, dvs. statens, kompetens i FKN. SEK framhåller risken för jäv om representanter för mottagarna av stöd deltar i besluten. Även Varvsindustrieföreningen ställer sig avvisande till tanken att varv och rederier skall vara representerade i FKN:s styrelse. Föreningen menar att ett sådant arrangemang lätt skapar misstroende gällande sekretess och opartiskhet.

Innehållsförteckning

Sida

Revisorernas förslag

1 Sammanfattning	1
2 Genomförd granskning	1
2.1 Bakgrund	1
2.2 Granskningsresultatet	2
3 Revisorernas överväganden	2
3.1 Allmänt	2
3.2 De institutionella formerna för stödverksamheten	3
3.3 Information om praxis i stödärenden	4
3.4 Redovisning av fartygskreditgarantier m.m.	5
3.5 FKN:s bevakning av utvecklingen inom sitt verksamhets- område	5
4 Hemställan	6

Bilaga

1 Rapporten	7
1.1 Bakgrund och syfte	7
1.2 De institutionella formerna för stödverksamheten	7
1.3 FKN:s bevakning av utvecklingen inom sitt verksamhets- område	8
1.4 Handläggning och uppföljning av enskilda stödärenden	10
1.5 Förslag	11
2 Remissyttranden	12
2.1 Allmänna synpunkter på rapporten	13
2.2 De institutionella formerna för stödverksamheten	13
2.3 FKN:s bevakning av utvecklingen inom sitt verksamhets- område	15
2.4 Handläggning av enskilda stödärenden m.m.	17